

It-seminarium: Cookies, vad är det?

Innehåll

Hittade inga poster för innehållsförteckning.

Innan vi börjar

Artikeln kommer innehålla motsvarande uppgifter som videoseminariet: IT-seminarium: Cookies, vad är det? Innehåller. Om du vill ta del av dessa uppgifter i video / ljudformat kan du klicka på denna länk: <https://youtu.be/ALxiGSBbBIU>

Videomaterialet börjar med att hälsa alla välkomnade till seminariet och skämtar om att idag handlar det om it cookies och inte cookies som man bakar.

Seminariets tema var ett önskemål av en av våra IT-handledare och vi kom fram till att ändamålet med föreläsningen och denna artikel är att erbjuda baskunskap att vad är cookies, är det tryggt och reda ut vad är egentligen en cookie?

Föreläsare: Robert, Andreas

Cookies, vad är det?

I grund och botten är en cookie en liten fil på din dator som har som syfte att dela information till annonsören.

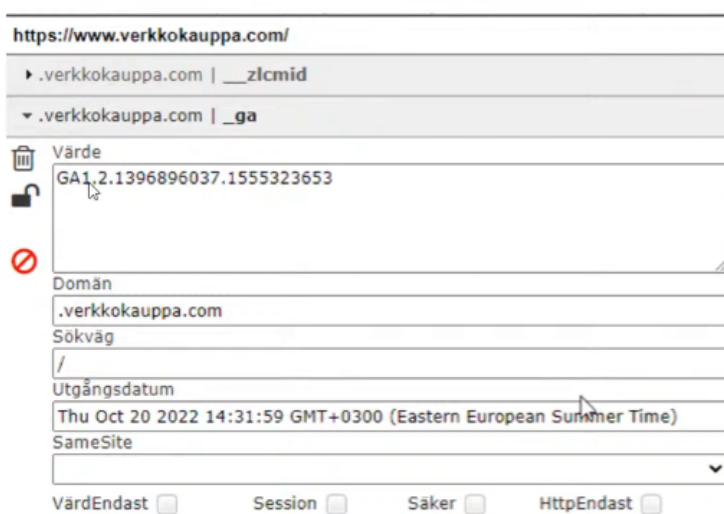
Vilken slags information? Var man bor (ex. Finland) och vad man tycker om. Ex. Om du tillåter cookies på Facebook kommer FB hålla koll på vilka inlägg du gillar på deras sida. Men också praktiska saker som vad är dit lösenord och användarnamn så att du kan logga in automatiskt. Så i princip kan man dela in cookies i följande:

- Nödvändiga & funktionella
- För val (Ex. Vilket språk man vill a för sidan)
- För statistik
- Spårning och marknadsföring
- De är lagrade på din dator och är kopplade till webbläsaren

Bilden uppe till höger visar hur en annons id (cookie) kan se ut – i rutan där det står "värde" finns ett nummer. (Cookie blev synlig med hjälp av ett webbverktyg för webbläsare). Man kan jämföra Cookies med en garderob vid en restaurang. Du kommer dit och du får ett nummer – den nummer du får visar sen i sin tur åt ägaren vad som är ditt.

- Du kommer alltid att se reklam – kakorna gör att reklamen passar dig

Hur ser en cookie ut?

Varför frågar webbsidor om cookies?

Eus direktiv 2009/136/EC säger att alla webbplatser som använder kakor måste:

- Informera att webbplatsen innehåller kakor
- Ändamålet med användningen av kakor
- Besökarna ska också lämna sitt samtycke till att kakor används (Därför måste man acceptera för att gå vidare)

Exempel på pop up om kakor:

YouTube ett företag som ägs av Google Svenska ▾ | Logga in

Innan du fortsätter ...

Google använder **cookies** och annan data för att leverera, underhålla och förbättra våra tjänster och annonser. Om du godkänner anpassar vi innehållet och annonserna som visas för dig utifrån din aktivitet i Googles tjänster, till exempel Sök, Maps och YouTube. Vi har även **partner** som mäter hur våra tjänster används. Du kan granska dina alternativ när du vill genom att klicka på [Se mer](#) eller besöka g.co/privacytools.

[Se mer](#) [Jag godkänner](#)

Ifall du klickade läs mer ser det ut såhär:

YouTube ett företag som ägs av Google Svenska ▾ | Logga in

Bekräfta dina val för cookies och annan data

Granska följande viktiga punkter och utforska dina alternativ på den här sidan. Klicka på Jag godkänner när du är redo att bekräfta. Du kan dra tillbaka ditt samtycke för framtida data när du vill.

Data som vi behandlar när du använder Google

- När du till exempel söker efter en restaurang på Google Maps eller tittar på ett videoklipp på YouTube behandlar vi information om den aktuella aktiviteten, till exempel vilket videoklipp du tittade på, enhets-id, IP-adresser, cookiedata och plats.
- Vi behandlar även de typer av information som beskrivs ovan när du använder appar och webbplatser där tjänster från Google används, till exempel annonser, Analytics och YouTube:s videospelare.

Därför behandlar vi uppgifterna

Vi behandlar uppgifterna i de syften som anges i [vår policy](#), bland annat för att

- våra tjänster ska leverera mer användbart och anpassat innehåll, till exempel

Sekretessinställningar

Det finns många olika sekretessinställningar som du kan använda för att anpassa din upplevelse på Google – även när du inte är inloggad. Du kan granska inställningarna nedan, i Andra alternativ eller genom att besöka g.co/privacytools när du vill.

[Ändra sökinställningarna](#)

Ange om sökresultat ska påverkas av sökaktivitet i den här webbläsaren

[Ändra annonsinställningarna](#)

Justera vilka typer av annonser du ser från Google

[Ändra inställningarna för YouTube](#)

Ange om din upplevelse på YouTube påverkas av YouTube-sökningar och visningsaktivitet i den här webbläsaren

[Andra alternativ](#) [Jag godkänner](#) [Andra alternativ](#) [Jag godkänner](#)

Olika typer av kakor

Förstapartskakor & Tredjepartskakor

Förstapartskakor är kakor som företaget som äger hemsidan använder själva och ingen annan tar del av din information.

Tredjepartskakor är kakor som delas med andra ex. Annonsörer. Många kvällstidningar har mycket annonser och för att kunna ge riktade annonser (reklam som passar dig).

Sitra har också gjort en undersökning där dom spårade cookies för att se vem som fick tag på informationen, intressant läsning men den är på finska

<https://media.sitra.fi/2020/06/22153308/henkilodatan-jaljilla.pdf>

Slutsatsen i deras rapport:

- Det är omöjligt att veta vilken information om dig som samlats och vem som hanterar den
- Persondata raffinerats i olika skeden för att profilera dig
- Profilerna görs utan att konsumenten vet om det och de motsvarar inte verkligheten
- GDPR ger bara en begränsad insyn i vad som samlats om dig

Spårning vid webbsurfning

Ex. Det fungerar som så att då du går in på en hemsida och accepterar standardinställningar för cookies så kommer de som säljer reklam ha en auktion åt olika reklamfirmor. Hur mycket vill ni sälja er reklam för -> högstbjudande får sen visa sin reklam åt just dig.

Exempel: spårning vid webbsurfning

0,2 sekunders auktion, BJUD!

När 0,2 auktionen börjar gav företaget som äger hemsidan information som de då vet om dig till förmedlaren. Ex. Vilket språk talar du, var bor du, ålder och kanske vilken typ av produkter du har köpt. Sen då annons förmedlaren har fått din information kan dom sen sätta ett bud på din annonsprofil.

Den som bjuder mest får då i sin tur visa sin reklam åt dig.

Fördelar med kakor – det är inte bara negativt

- Används för att kunna visa anpassad och riktad reklam just åt dig
- Den som äger sidan får annonsintäkter, ibland nödvändiga för existens
- Används för att spara inställningar för sidan, språk, textstorlek osv
- Används i nätbutiker för att koppla ihop varukorg med kunden
- Utan cookies skulle gratis tjänster börja kosta
- Du som egenföretagare kan ha nytta av riktad reklam – Jazzcafe, rikta reklam till personer som tycker om jazz och personer som bor i området runt dit cafe.

Kan du göra något om du inte vill bli spårad?

I detta kapitel kommer vi lyfta fram olika sätt du kan göra för att skydda dig själv.

Adblock

Adblocker fungerar så att de blockerar alla annonser (Så gott som möjligt) på hemsidorna, ibland kommer en annons igenom men det blir mycket mindre reklam på sidorna du besöker.

Adblock är en plugin för din webbläsare.

[Startsida](#) > [Tillägg](#) > [AdBlock – den bästa annonsblockeraren](#)

För att få adblocker:

- Gå till google -> skriv i sökfältet adblocker
 - Välj den adblocker (finns flera olika) som du känner till.
 - Om nni valde Adblock och är på en Chrome webbläsare så får ni alternativet att klicka "Lägg Till i Chrome".
 - Klicka på "Lägg till i chrome"
 - Den fungerar automatiskt
 - Liten röd ikon visar att den är aktiv

Resultat och verkan

- Tar bort pop up reklam
- Tar bort det mesta av reklamen
- Tar också bort reklam på videor (så bra som möjligt)

Fördelarna är att du ser mindre reklam men en nackdel är att de som äger sidan inte får några intäkter, dessa intäkter kan vara en av flera eller enda intäkten dom har för sin verksamhet.

Testa hemma!

Installera adblocker på en av era webbläsare och gå in på ex. Aftonbladet (rikligt med reklam) och sen gå till samma sida med en webbläsare som inte har adblock och jämför skillnaderna.

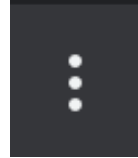
Fastän du använder adblocker samlar dom in cookies om dig, men du ser inte den riktade reklamen.

Inkognito läge

Följande grej du kan göra är att aktivera inkognito läge / privat surfing. Genom att surfa i privat läge kan du hålla din sökhistorik anonym och hemsidorna kommer heller inte ihåg dig.

För att aktivera privat läge i Google Chrome – gör såhär:

- Mac – Command + Shift + N.
- Windows – ctrl + shift + n eller klicka tre punkterna - > sen klicka Nytt inkognitofönster

Följande information sparas inte i Chromes inkognito läge:

- Din webbhistorik
- Cookies och webbplatsdata
- Uppgifter som anges i formulär

Din aktivitet kanske fortfarande är synlig för:

- webbplatser som du besöker
- din arbetsgivare eller skola
- din internetleverantör.

Du surfar inkognito

Nu kan du surfa privat. Din aktivitet visas inte för andra som använder enheten, men nedladdningar och bokmärken sparas. [Läs mer](#)

Följande information sparas inte i Chrome:

- Din webbhistorik
- Cookies och webbplatsdata
- Uppgifter som anges i formulär

Din aktivitet kanske fortfarande är synlig för:

- webbplatser som du besöker
- din arbetsgivare eller skola
- din internetleverantör.

Blockera cookies från tredje part

När detta har aktiverats kan en webbplats inte använda cookies som spårar dig på webben. Funktioner på vissa webbplatser kan sluta fungera.

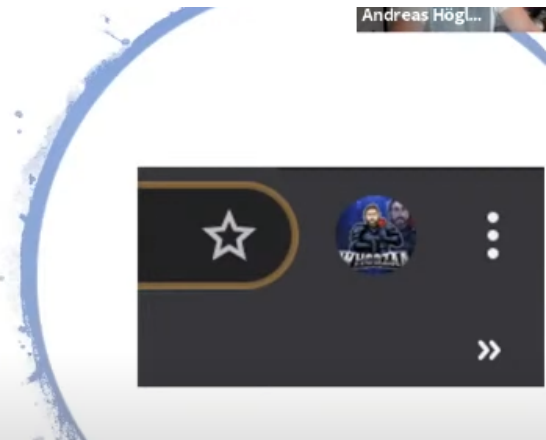

Spårningsskydd och rensa cookies i din webbläsare

I din webbläsare kan du rensa cookies men också ställa in spårningsskydd vi kommer använda oss av Microsoft Edge i detta exempel.

Hur man kommer igång:

- Starta din webbläsare
- Gå till inställningar (Ofta tre prickar)
- Klicka inställningar
- Klicka sekretess
- Under sekretess hittar du information om cookies

Under sekretessinställningarna kommer ni fram till följande sida – man kan välja vilken inställning webbläsaren ska ha för inställningar till cookies. Rekommenderat är att hålla inställningarna balanserade – om man väljer det strikta kan vissa webbplatser inte fungera och det grundläggande alternativet tillåter att spårningen och dess resultat delas med webbplatser du inte ens besökt. Vilket vi vill undvika för att ha mera anonymitet på nätet

Hej Andreas, vi värnar om din integritet.

Din sekretess skyddas alltid samtidigt som vi tillhandahåller den transparens och kontroll du förtjänar. [Läs om våra integritetsåtgärder](#)

Förhindra spårning

Webbplatser använder spårare för att samla in information om din surfning. Webbplatser kan använda denna information i syfte att förbättra webbplatser och visa mer relevant innehåll som personligt anpassade annonser. Vissa spårare samlar in och skickar din information till webbplatser du inte har besökt.

Spårningsskydd

 Grundläggande	 Balanserat <small>(Rekommenderas)</small>	 Strikt
<ul style="list-style-type: none">• Tillåter de flesta spårare på alla webbplatser• Innehåll och annonser kommer troligtvis att vara personanpassade• Webbplatser kommer att fungera som förväntat• Blockerar kända skadliga spårare	<ul style="list-style-type: none">• Blockerar spårare från webbplatser du inte besökt• Innehåll och annonser kommer troligtvis inte att vara lika personanpassade• Webbplatser kommer att fungera som förväntat• Blockerar kända skadliga spårare	<ul style="list-style-type: none">• Blockerar de flesta spårare från alla webbplatser• Innehåll och annonser kommer troligtvis att ha minimal personanpassning• Delar av webbplatser fungerar eventuellt inte• Blockerar kända skadliga spårare

Blockerade spårare
Visa de webbplatser som har blockerats från att spåra dig

Undantag
Tillåt alla spårare på webbplatser du väljer

Använd alltid strikt spårningsskydd vid InPrivate-surfning

En närmare titt på de olika alternativen

Spårningsskydd

Grundläggande	Balanserat (Rekommenderas)	Strikt
<ul style="list-style-type: none">Tillåter de flesta spårare på alla webbplatserInnehåll och annonser kommer troligtvis att vara personanpassadeWebbplatser kommer att fungera som förväntatBlockerar kända skadliga spårare	<ul style="list-style-type: none">Blockerar spårare från webbplatser du inte besöktInnehåll och annonser kommer troligtvis inte att vara lika personanpassadeWebbplatser kommer att fungera som förväntatBlockerar kända skadliga spårare	<ul style="list-style-type: none">Blockerar de flesta spårare från alla webbplatserInnehåll och annonser kommer troligtvis att ha minimal personanpassningDelar av webbplatser fungerar eventuellt inteBlockerar kända skadliga spårare

I de övriga sekretessinställningarna kan du välja att skicka en "Do not track begäran" men dom har inte skyldighet att göra det.

Längre ned på sidan kommer du se följande bild:

Rensa webbdata

Detta inkluderar historik, lösenord, cookies med mera. Det är bara data från den här profilen som raderas. [Hantera dina data](#)

Rensa webbdata nu Välj vad du vill rensa

Välj vad som ska rensas varje gång du stänger webbläsaren >

Genom att klicka välj vad du vill rensa får du fram en ny ruta där det står "Rensa webbdata". Här kan du rensa bort webbhistorik, cookies, cacheminne och övriga inställningar. Du kan justera vad du vill rensa bort genom att kryssa i de olika rutorna.

Rensa webbdata

Tidsintervall
Senaste timmen

- Webbhistorik**
2 objekt. Inkluderar autokompletteringar i adressfältet.
- Nedladdningshistorik**
Inget
- Cookies och andra webbplatsdata**
Från 4 webbplatser. Loggar ut dig från de flesta webbplatserna.
- Cachelagrade bilder och filer**
Frigör mindre än 321 MB. Vissa webbplatser kanske läses in

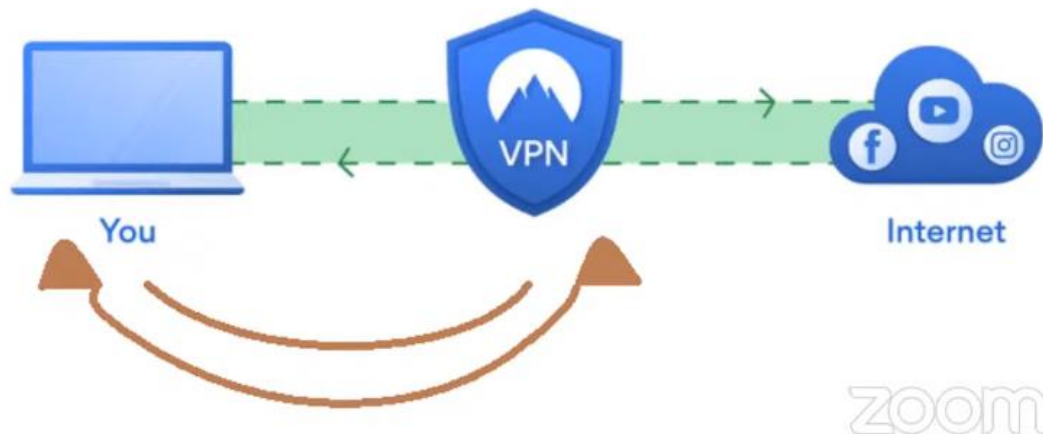
Detta rensar dina data på alla dina synkade enheter där du är inloggad som Om du bara vill rensa webbdata på den här enheten [logga ut först](#).

Rensa nu Avbryt

VPN

Hur fungerar VPN? VPN är ett program som du har installerat på din dator. Finns gratisversioner men det rekommenderas starkt att använda betalversionerna för det kan vara svårt att lita på gratis versionerna.

84.253.235.194 **178.73.198.2**

Bilden ovanför visar hur det i praktiken fungerar. Datorn är var du sitter – och numrorna visar vem du är och var du är. Exempelvis du sitter i Borgå. Då du aktiverar din VPN kan du välja var du befinner dig, ex. Stockholm i Sverige och du har fått ett nytt nummer.

Detta innebär i praktiken då du går på ex. Svenska Yle eller Expressen.se så tror hemsidan att du befinner dig i Sverige. Exempelvis är det många finlandssvenskar använder VPN för att ta del av svenska program från Sverige eller andra nyheter / filmer som är bara synliga i ett land.

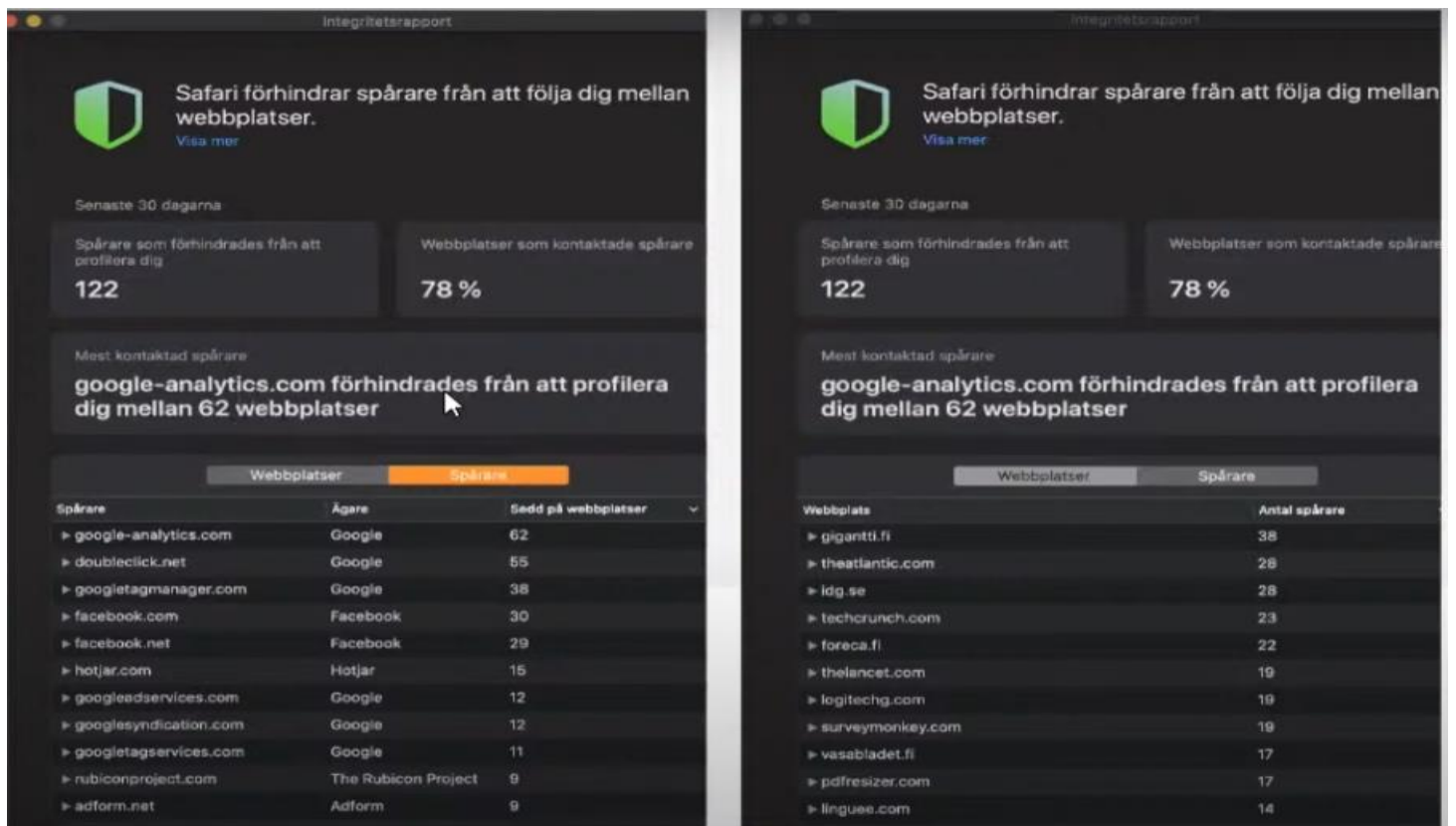
Vad är VPN? VPN berättar till omvärlden att du befinner dig på en annan ort i världen än vad du egentligen befinner dig. Kan skydda dig mot hackare men också att företag inte kan profilera dig. Också ett sätt att undvika geografiska blockeringar.

VPN rekommenderas att användas på öppna nätverk som ex. Ett nätverk på ett cafe!

Safari – Integritets rapport

Om du använder Mac dator har du tillgång till deras egen webbläsare – Safari.

När du öppnar Safari kan du klicka dig in på något som heter Integritetsrapport – exempel på ur rapporten ser ut har du nedan.

Ex. Har safari blockerat 62 spårare från google analytics och att Gigantti har 38 antal spårare.

DuckDuckGo

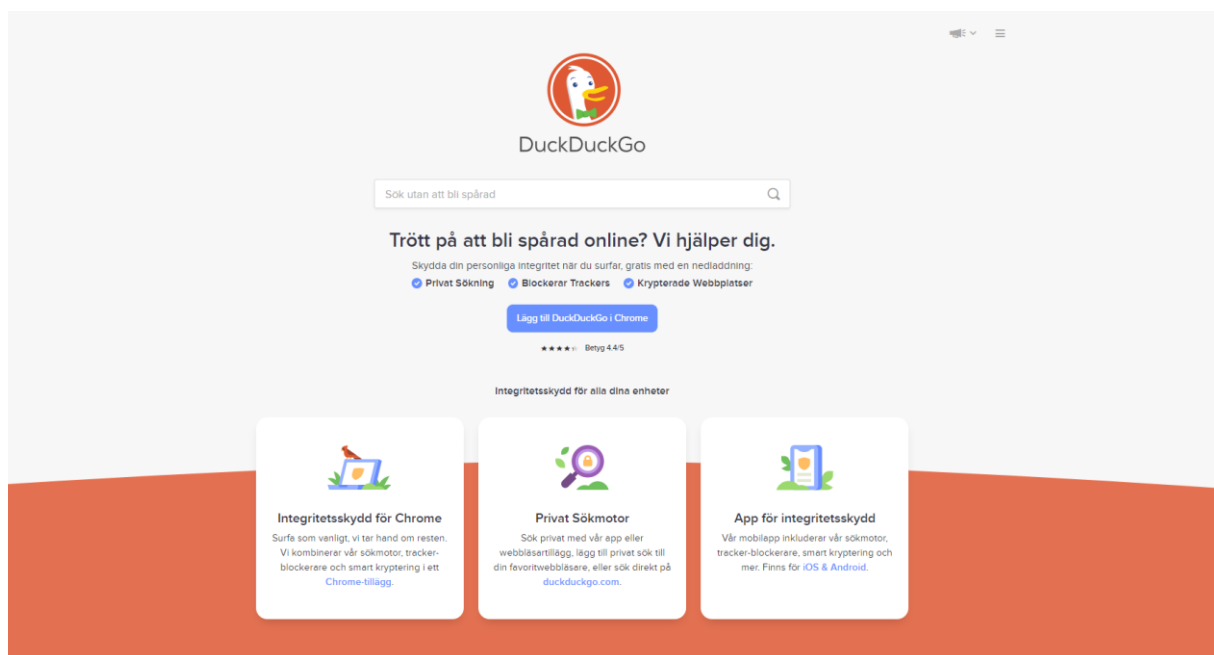
DuckDuckGo är en sökmotor precis som Google men utan spårning. Det kan vara både en negativ och positiv sökupplevelse.

- Du är privat
- Inget filter bubbla! (Förslagen är inte "riktade" utan mera neutrala)
- Sökresultaten kan känna klumpiga om du är van med Googles riktade resultat

DuckDuckGo är både en hemsida, app och ett plugin. Länk till deras sida: <https://duckduckgo.com/>

-> Fungerar som Google men utan spårning

Går att installera eller bara öppna det i ett nytt fönster och gör din sökning

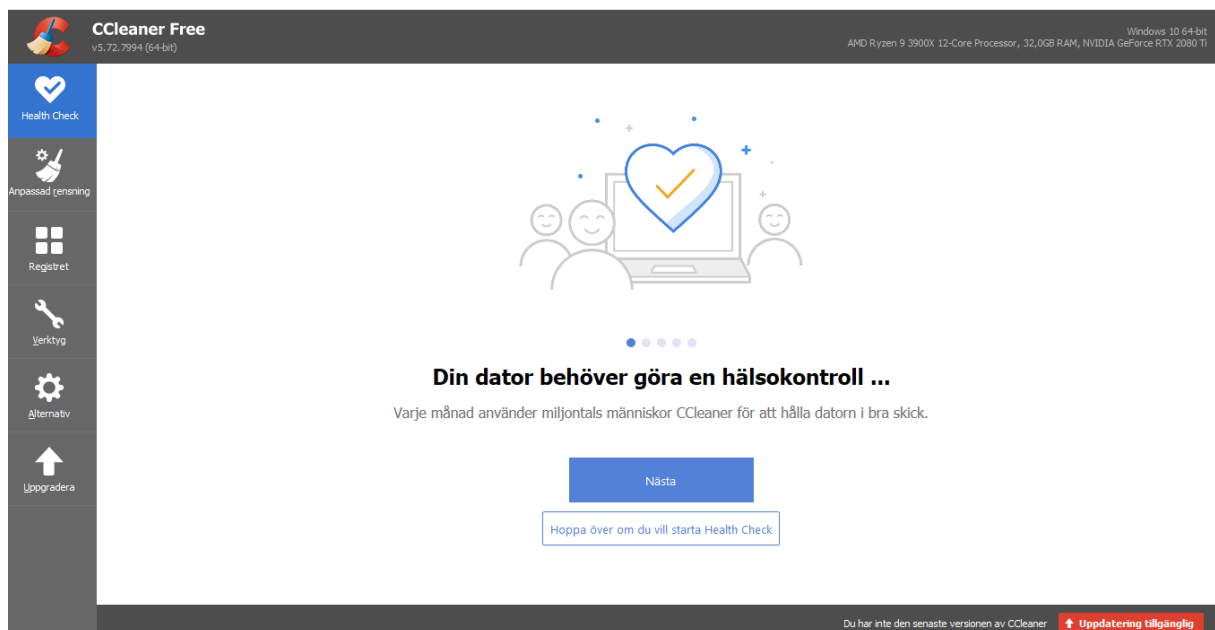
Du kan också spara <https://duckduckgo.com/> som ett bokmärke och göra sökningar vid behov. Du kan också jämföra dina Google sökningar på <https://duckduckgo.com/> för att se om du får andra sökresultat. För att Google försöker skicka inlägg som vi tycker om högst upp och passar oss. Därför är det bra att göra en "neutral" sökning.

CCleaner

CCleaner hjälper dig att rensa bort kakor / cookies på din dator. Det är gratis att ladda ned på <https://www.ccleaner.com/> men också en betalversion. Till att börja med är gratisversion (Free download) helt tillräckligt.

För att rensa cookies ska man klicka health Check och sen på den blå knappen i mitten där det står nästa och följ instruktionerna. Vid dessa rensningar töms papperskorgen, tillfälliga filer samt cookies försvinner. Men när cookies försvinner kommer ex. Lösenord på vissa hemsidor inte längre att fyllas i automatiskt och då är det bra att ha alla lösenord sparade på ett säkert ställe så du kommer in på nytt – eller klickar glömt lösenord.

Man kan också klicka på registret och klicka sökproblem och klicka fixa problem för att få en bättre datorupplevelse i framtiden. Du kan även klicka runt och bekanta dig med alla funktioner i CCleaner.

Avslutning

Till slut kommer vi dela med oss med lite tips och tricks – eller vårt ”recept” när det kommer till Cookies (kakor).

Cookie Recept

- Rensa cookies,
- Ställa in / begränsa **tredjepart**
- Logga ut från Google
- Använd duckduckgo då du vill söka anonymt,
- Använd flera webbläsare för olika ändamål,
- Skapa ett till konto

Du kan göra en ”låtsas” profil på Google som du är alltid inloggad med då du surfar och du accepterar allt. Så istället för att det är Andreas som surfar så är det Bert Bertsson – och alla reklamprofilering riktas åt Bert men du förblir anonym.

Men om det känns lite avsidet kan det löna sig att byta webbläsare med jämna mellanrum och logga ut med dina användarkonton.